

Závazné pokyny pro vyplňování statistického formuláře: A (MZ) 1-01: Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení pro obor

alergologie a klinická imunologie

Statistická zjišťování Ministerstva zdravotnictví jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2010. Tento program byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR, v částce 125 ze dne 13. 11. 2009, formou vyhlášky č. 386/2009 Sb., která v příloze 2 obsahuje seznam statistických zjišťování prováděných ministerstvem. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Výkazy řady A (MZ) 1-01 slouží k získání základních informací o zdravotnických zařízeních a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska zajištění a potřeby zdravotní péče, pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva. Tyto informace slouží pro zpracování podkladů při stanovení zdravotní politiky státu na různých úrovních řízení a pro hodnocení objemu zdravotní péče.

Výkaz vyplňuje samostatně každá ordinace alergologie a klinické imunologie, včetně ambulantních částí nemocnic a také každá imunologická laboratoř (dále ZJ), bez ohledu na jejich zřizovatele.

Elektronické šablony pro vyplňování a předávání dat budou k dispozici na webové aplikaci pro jejich sběr: <https://snzr.uzis.cz/cud/index.html>. Pokud nemá ZJ vhodné technické vybavení může výjimečně předat pracovišti ÚZIS ČR vyplněný výkaz v listinné podobě.

Termín předložení: laskavě doručte do 15 dnů po ukončení sledovaného období.

Zákon č. 89/1995 Sb. ukládá všem zpravodajským jednotkám povinnost poskytnout úplně, správně, pravdivě a včas požadované údaje pro všechna statistická zjišťování uvedená v Programu statistických zjišťování (viz § 2 - vymezení pojmů, § 10 - program statistických zjišťování a § 26 – správní delikty). Ochrana důvěrných statistických údajů je zaručena výše uvedeným zákonem (viz § 16 - povinnost mlčenlivosti a ochrana důvěrných statistických údajů, § 17 – poskytování důvěrných statistických údajů a § 25 – správní delikty).

POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ

Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplňování jsou uveřejněny na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

Výkazy řady A (MZ) 1-01 jsou sestaveny ve tvaru universální matice (tabulky) pro zpracování počítačem. **Při vyplňování platí zásada, že se vyplňují pouze předepsané kolonky. Část výkazu, která je zaškrtnutá, se nevyplňuje. V případě nulového údaje se do příslušné kolonky na papírovém formuláři uvede pomlčka „-“.**

Oddíl I. Pracovníci ve zdravotnictví

V ř. 11, 12 se sleduje evidenční počet zaměstnanců a počet zaměstnavatelů vybraných kategorií pracovníků. Charakteristika jednotlivých kategorií pracovníků je určena zákonem č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška MZ ČSR č. 77/1981 Sb. byla zrušena v červnu 2004 (vyhláškou č. 393/2004 Sb.).

Vybrané kategorie pracovníků jsou uvedeny ve sl. 1 až 6 (lékaři, ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu a ostatní odborní pracovníci). Podrobnější vysvětlivky k evidenčnímu počtu zaměstnanců, k zaměstnavatelům, ke kategoriím pracovníků a tabulky pro přepočty úvazku jsou uvedeny v samostatných pokynech „METODICKÉ VYSVĚTLIVKY“, které jsou k dispozici na pracovišti ÚZIS ČR a na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

- sl. 3 ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu - § 5 až § 21a zákona č. 96/2004 Sb.
- sl. 6 Ostatní odborní pracovníci
Patří sem odborní pracovníci oddělení (pracoviště, zařízení), kteří nejsou uvedeni ve sl. 1 až 5.
- ř. 11 ve sl. 1 až 6 se vyplňuje počet fyzických osob pracujících na oddělení (pracovišti) k 31.12.
- ř. 12 přepočtené počty (úvazky k 31.12.) - rovná se součtu úvazků jednotlivých zaměstnanců a zaměstnavatelů k 31.12.
Přepočet a součet jednotlivých úvazků se počítá na 3 desetinná místa. Do výkazu se přepočtené počty zaokrouhlují na 2 desetinná místa.

V zařízeních, kde není pro **ambulantní část lůžkového oddělení** stanovena výše úvazku lékaře nebo dalšího personálu a tito docházejí z lůžkové části oddělení, se při výpočtu úvazku vychází z ordinární doby ambulantního pracoviště a počtu pracovníků, kteří obvykle současně zajišťují ambulantní péči.

To znamená:

- **do počtu fyzických osob** se podle požadovaných kategorií vykázají všichni, kteří zabezpečují chod daného ambulantního pracoviště a v ordinaci se střídají,
- **do přepočtených počtů** se úvazek vypočte podle počtu hodin, po které je ambulantní pracoviště za týden provozováno a počtu osob zajišťujících ambulantní péči.

Poznámka: Upozorňujeme však, že je třeba zachovat návaznost vykazování počtu úvazků na tomto výkaze a počtu vykázaných úvazků na výkaze L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu ZZ a jeho využití za příslušné oddělení. Součet úvazků v jednotlivých kategoriích vykázaných na obou výkazech musí odpovídat celkovým úvazkům pracovníků oddělení.

- ř. 13 smluvní pracovníci (úvazek k 31.12.)
Do tohoto řádku patří pracovníci, kteří pracují v daném zdravotnickém zařízení, ale nepatří do evidenčního počtu zaměstnanců ani do počtu zaměstnavatelů vykazující jednotky. Pracují tedy buď:
- na dohodu (o provedení práce nebo o pracovní činnosti - placeno z ostatních osobních nákladů (OON)),
- na smlouvu o dílo (dle občanského nebo obchodního zákoníku),
- jako spolupracující rodinný příslušník,
- fyzické osoby dočasně přidělené k výkonu práce prostřednictvím zprostředkovatelských agentur práce
- ř. 14 Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (včetně smluvních) se uvádí za vykazované období na 2 desetinná místa takto:
$$\frac{\text{součet přepočteného počtu pracovníků celkem (včetně smluvních) za jednotlivé měsíce sledovaného období}}{\text{počet měsíců sledovaného období}}$$

Oddíl II. Činnost

Zahrnuje i činnost smluvních pracovníků, kterou pro dané zařízení vykonávají.

- ř. 21, sl. 1 počet ošetření - vyšetření celkem
Za jedno ošetření (vyšetření) se považuje soubor všech výkonů provedených při ošetření jedné fyzické osoby na téže oddělení (pracovišti) při jedné návštěvě pacienta. Výkony provádí lékař nebo zdravotní sestra podle pokynů lékaře.
- ř. 22, sl. 1 počet léčených pacientů celkem = počet unicitních rodných čísel za rok
Jde o celkový počet pacientů v alergologické ordinaci, kteří byli alespoň jedenkrát za sledovaný rok ošetřeni (tj. jde o tzv. počet prvních ošetření - vyšetření v roce a každý pacient je započten pouze jedenkrát).
- ř. 22, sl. 2 ze sl. 1 - počet léčených pacientů od narození do posledního dne před 20. narozeninami
- ř. 23, sl. 1 počet kožních testů = počet vpichů
- ř. 25, sl. 1 počet pacientů, u nichž byla ve sledovaném roce zahájena alergenová imunoterapie (tj. počet kódů výkonu 27205 ze Seznamu zdravotních výkonů)
- ř. 22, sl. 3 ze sl. 1 muži
- ř. 22, sl. 4 ze sl. 1 ženy

Oddíl III. Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu nebo pacienti s vybraným chronickým onemocněním

Jde o pacienty trpící určitou chorobou, kteří jsou pod stálým lékařským dohledem. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Jednotkou zjišťování je vybraná diagnóza (viz MKN-10).

Podmínky a rozsah **dispenzární péče** stanoví:

- zák. č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kde se v § 31 odst. 2 uvádí, že pojištěnce do dispenzární péče zařazuje podle odborných kritérií jeho registrující lékař, který odpovídá za účelnost a koordinaci dispenzární péče. Pojištěnec může být dispenzarizován pro jednu diagnózu pouze u jednoho ošetřujícího lékaře
  - vyhláška MZ ČR č. 386/2007 Sb., kterou se stanoví nemoci, u nichž se poskytuje dispenzární péče, časové rozmezí dispenzárních prohlídek a označení specializace dispenzarizujícího lékaře
Kromě těchto nemocí si pozornost zaslouží i další chronické nemoci.
- sl. 2 až 5 ze sl. 1 - jsou pacienti rozděleni do věkových skupin podle požadavku WHO:
- sl. 2 od narození až do posledního dne před 6. narozeninami
- sl. 3 od 6ti let do posledního dne před 15. narozeninami
- sl. 4 od 15ti let do posledního dne před 20. narozeninami
- sl. 5 ve věku 20ti let a starší
- sl. 6 ze sl. 1 pacienti s nově zjištěným onemocněním
Jde o pacienty, u kterých byla ve sledovaném roce poprvé v jejich životě zjištěna daná diagnóza.
- ř. 44 počet osob s astma celkem (bez ohledu na to, o jaký typ astmatu se jedná)
- ř. 45 z počtu osob s astma celkem počet osob s onemocněním ve stadiu 1 - intermitentní, denní příznaky < 1x týdně, noční příznaky < 2x měsíčně, FEV1 ≥ 80 %, PEF ≥ 80 %
- ř. 46 z počtu osob s astma celkem počet osob s onemocněním ve stadiu 2 - lehké perzistující, denní příznaky > 1x týdně < 1x denně, noční příznaky > 2x měsíčně, FEV1 ≥ 80 %, PEF ≥ 80 %
- ř. 47 z počtu osob s astma celkem počet osob s onemocněním ve stadiu 3 - středně těžké perzistující, denní příznaky denně, noční příznaky > 1x týdně, FEV1 60 – 80 %, PEF 60 - 80 %
- ř. 48 z počtu osob s astma celkem počet osob s onemocněním ve stadiu 4 - těžké perzistující, denní příznaky denně, noční příznaky často, FEV1 ≤ 60 %, PEF ≤ 60 %
- ř. 45 - ř. 48 FEV1 - usilovný expirační objem za 1 sekundu, hodnota FEV1 se udává v % náležité hodnoty (NH), PEF - vrcholový výdechový průtok, hodnota PEF se udává v % osobní nejlepší hodnoty (ONH)

Pokud nejsou splněny všechny ukazatele resp. charakteristiky pro daný stupeň astmatu, je nutné pacienta zařadit do stupně vyššího.

Řádky 45-48 se týkají zdravotního stavu osob před léčbou astmatu. Druhou možností je zařazení podle složení a dávkování každodenní preventivní léčby (viz Globální strategie péče o astma a jeho prevenci, ČIPA 2003).

Oddíl IV. -Doplňující údaje

Uvádějí se pouze přístroje, které byly ve sledovaném roce v provozu.

Ostatní ordinace, které s přístrojem pracují, vykáží pouze počet výkonů na něm provedených a zároveň v komentáři uvedou identifikaci pracoviště – vlastníka přístroje. **Každá ordinace (oddělení, pracoviště) vykáže jen svoje výkony.**

Současně se zde sleduje počet všech výkonů provedených v imunologické laboratoři.

- ř. 71, sl. 1 počet spirometrů celkem
- ř. 71, sl. 2 počet výkonů ve sledovaném roce na všech spirometrech
- ř. 72, sl. 2 počet všech výkonů provedených v imunologické laboratoři
- ř. 72, sl. 3 ze sl. 2 pro ústavní péči
- ř. 72, sl. 4 ze sl. 2 pro péči ostatní

Vazby:

Oddíl I.

ř. 14 alespoň jeden sl. $\neq 0$

Pokud je v některém sloupci vyplněn ř. 12 nebo 13, pak v tomtéž sloupci musí být vyplněn i ř. 14 (neplatí naopak).

Pokud ř. 12 $\neq 0$, pak ř. 11 $\neq 0$ ve stejném sloupci, a naopak, platí pro všechny sloupce

ř. 11 $\geq$ ř. 12, týká se sl. 1 až 6

Oddíl II.

ř. 21, 22, sl. 1 $\neq 0$

ř. 21 $\geq$ ř. 22

sl. 1 $\geq$ sl. 2, týká se ř. 22

sl. 1 = sl. 3 + sl. 4, týká se ř. 22

ř. 22, sl. 1 $\geq$ ř. 24, sl. 1

ř. 22, sl. 1 $\geq$ ř. 25, sl. 1

Oddíl III.

sl. 1 = sl. 2 + sl. 3 + sl. 4 + sl. 5, týká se ř. 41 až 54

ř. 44, sl. 1 = ř. 45 + ř. 46 + ř. 47 + ř. 48, týká se sl. 1 až 6

sl. 1 $\geq$ sl. 6, platí pro ř. 41 až 54

Oddíl IV.

ř. 72, sl. 2 = ř. 72 (sl. 3 + sl. 4)